

Bölüm 2

Evde Bakım Alan Hastanın Temel Gereksinimleri ve Holistik Yaklaşım

Gökçe Sibel TURAN¹

Giriş

Sağlık sistemlerinin teknolojik gelişmeleri, yaşam şartlarının daha iyi bir şekilde gelişmesi, hastalıkların önlenmesinde ve tedavi sürecinde tıbbi olarak gerçekleşen gelişmeler yaşam süresinin uzamasını sağlamıştır. Yaşam süresinin uzaması toplumda kronik hastalıkların ve yaşlı nüfusun artmasına ve bununla birlikte yaşam kalitesini sorgulamamıza sebep olmuştur (1,2) .

Farklı sağlık sorunu ile karşı karşıya kalarak bakıma ihtiyaç duyan bireylerde, sağlık bakımı yaklaşımları ve uygulamaları da gereksinimlere bağlı olarak farklılıklar içerir. Hastalarımız ve yaşlılarımız evde bakıma ihtiyaçlarının ortaya çıkması ile birlikte duygusal olarak etkilenmektedirler (2).

Bakım hizmetleri evde ekip halinde sunulmalıdır; alanında uzman doktor, hemşire, fizyoterapist, psikolog, özel eğitim uzmanı, evde bakım hizmetleri teknikeri gibi evde bakıma ihtiyacı olan hastaların gereksinimlerine göre çe-

¹ Öğretim Görevlisi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Söke Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, sibel.turan@adu.edu.tr

Tablo 2. Devamı

Birincil Bakım Tedavi Seçenekleri	Bireyin beslenmesi, hareketliliği ve çevre güvenliği sağlamak, tutum ve davranış değişiklikleri, sosyal iletişim kurabilmesi için desteklenmek ve rehberlik yapmak, biyoenerji geliştirme ile beden, zihin ve ruhun kendisi ve yaşamla pozitif yaklaşım sağlamaktır.	Medikal ilaçlar uygulamak ve cerrahi ile çözüm oluşturmaktır.
İkincil Bakım Tedavi Seçenekleri	Alternatif ve tamamlayıcı tıp yöntemleri ve modern tıp yöntemlerinden faydalanmak; bitkisel tedavi, akupunktur, manuel tedavi, biyomoleküler terapiler, fizik tedavi, ilaç ve cerrahi gibi.	Beslenmesini düzenlenmek, hareketliliği sağlanmak, stresle başa çıkma yöntemlerini geliştirmektir.

Holistik bakım; bakım verenin yetkin olmasını gerektirir. Mesleğinin getirdiği sorumluluklarının dışında problem çözme, eleştirel düşünme, zaman yönetimi gibi birçok farklı yönünü bütüncül bakımı sağlayabilmek amacı ile geliştirmelidir.

Sağlık optimum düzeyden ölüme kadar uzanan birçok düzeyi içeren, objektif ve subjektif boyutları olan, kültüre göre değişen göreceli bir kavramdır. Hastalık ise anormal bir durum olup, bireyin fiziksel, emosyonel, entelektüel, sosyal ve ruhsal fonksiyonlarını olumsuz yönde etkileyen bir kavramdır.

Kısacası her iki yaklaşımda da insanı; biyolojik, psikolojik, sosyolojik, kültürel ve spiritüel özellikleri ile tanımlamak mümkündür. Bütüncül sağlık kavramı bu çok boyutluluğu ön görmektedir (4).

KAYNAKLAR

1. Durademir A. Kronik Kalp Yetmezliği Hastalarının Yaşam Kaliteleri ve Özbakım Davranışları, *Yoğun Bakım Hemşireleri Dergisi*, 1999; 3(1): 16-20.
2. Aydın A. Evde Bakım Hizmetleri, Sağlıklı Nesiller Derneği, Sağlık ve Eğitim Yayınları I, Başak Matbaası, 2005: 19.
3. Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşları Tarafından Evde Sağlık Hizmetlerinin Sunulmasına Dair Yönetmelik
4. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/02/20150227-14.htm> E r i Ő i m : 30.10.2021

5. Akça Ay F., Ertem ÜT., Özcan N.K. ve ark. Temel Hemşirelik Kavramlar, İlkeler, Uygulamalar. 2. Baskı, Medikal Yayıncılık Ltd. Şti, İstanbul, 2008.
6. Malindi AJ. "Rogers and Maslow humanistik theories of personality" , 2019. <https://www.noomii.com/articles/8927-rogers-and-maslow-humanistic-theories-of-personality> Erişim : 30.10.2021
7. Tekke M., Coşkun M. Kendini Tanıma, Kendini Gerçekleştirme, Kendini Aşmışlık ve Potansiyelini Tam Kullanan Kişi: Kişilerarası İletişim, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2019; 18 (70). ISSN: 1304-0278 (790-797).
8. Ulusoy F., Görgülü S. Hemşirelik Esasları, Cilt 1, 2.baskı, Ankara, 2001.
9. Çakırcalı E. Hemşirelikte Temel İlke ve Uygulamalar. Ege Üniversitesi Basımevi, II. Baskı, İzmir, 1998: 5-7.
10. Ünsal A. Hemşireliğin Dört Temel Kavramı: İnsan, Çevre, Sağlık&Hastalık, Hemşirelik, *Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2017; 1(1): 11-25.
11. Koltko-Rivera, ME. Rediscovering the later version of maslow's hierarchy of needs: Self-transcendence and opportunities for theory, research, and unification. *Review of General Psychology*, 2006; 10(4), 302-317.
12. Maslow AH. Motivation and Personality. Prabhat Books, 2015: 35. ISBN :0870940562
13. Çoban GS. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kendini Gerçekleştirme Basamağında Gizil Yetenekler, *European Journal of Educational & Social Sciences* , 2021; 6 (1). ISSN: 2564-6621
14. İlhan B., Karakuş B., Aslan D. ve ark. Evde Bakım Hizmetleri ile ilgili Sağlık Emek ve Meslek Örgütlerinin Görüş ve Yaklaşımları, Ankara Türk Tabipleri Birliği Yayınları, 2016. ISBN 978-605-9665-08-7.
15. Altuntaş M., Yılmaz T.T., Güçlü YA. ve ark. Evde Sağlık Hizmeti ve Günümüzdeki Uygulama Şekilleri, *Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dergisi* 2010; 20 (3): 153-8 153
16. Boylu AA., Paçacıoğlu B. Yaşam Kalitesi ve Göstergeleri. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 2016; 8(15).
17. "WHOQOL: Yaşam Kalitesini Ölçmek". Dünya Sağlık Örgütü. Erişim : 30.10.2021
18. Drăgoi D. " Dimensions Of Quality Of Life And Living Standards ," *Annals of Craiova Üniversitesi - Ekonomik Bilimler Serisi* , Craiova Üniversitesi, İktisat ve İşletme Fakültesi, 2019; 2(47): 9-110.
19. Birol L. Hemşirelik Süreci, Hemşirelik Bakımında Sistemik Yaklaşım. 5.Baskı, Etki Matbaacılık Ltd. Şti, İzmir, 2002.
20. Korshid L., Gürol Arslan G. Hemşirelik ve Spritüel Bakım. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 2006; 22(1) : 233-243.
21. Kocaman N. Hastaların Psikososyal Tepkilerini Etkileyen Faktörler. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 2008; 11:1.
22. Holistik Bakım <https://www.practicalnursing.org/importance-holistic-nursing-care-how-completely-care-patients> Erişim : 30.10.2021
23. Papatthasiou I., Sklavou M., & Kourkout, L. Holistic nursing care: Theories and perspectives. *American Journal of Nursing Science*, 2013; 2(1): 1-5.
24. Korkut Bayındır S. & Biçer S. Holistik Hemşirelik Bakımı . *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi* , 2019; 4 (1) , 25-29.
25. Öz F. Sağlık Alanında Temel Kavramlar. Ankara: İmaj İç ve Dış Tic. AŞ, 2004: 1-31.

26. Sabuncu N., Babadağ K., Taşocak G. ve ark. Hemşirelik Esasları. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları. No: 225. Eskişehir,1996.
27. Çetinkaya B., Altundağ S., Azak A. *Spiritüel bakım ve hemşirelik. Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 2007; 8(1): 47-50.
28. Ivker R.S. "Comparing Holistic and Conventional Medicine", 2010. <https://ahha.org/selfhelp-articles/comparing-holistic-and-conventional-medicine/> Erişim: 30.10.2021